

Sygn. akt VIII Ca 440/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Rafał Krawczyk

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2013 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G.**

przeciwko **A. T.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 20 maja 2013 r.

sygn. akt I C 384/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Grudziądzu pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach za instancję odwoławczą.

Sygnatura akt: VIII Ca 440/13

UZASADNIENIE

Powód domagał się od pozwanej zapłaty kwoty 6939,45 zł z odsetkami umownymi od dnia wniesienia pozwu tytułem zwrotu pożyczki z wierzytelności nabytej w drodze cesji. Sąd Rejonowy w Grudziądzu oddalił powództwo, uznając za skuteczny podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia. Jak wskazał tenże Sąd, roszczenie stało się wymagalne w dniu 14 kwietnia 2008 r., termin przedawnienia wynosił 3 lata zatem upłynął z dniem 14 kwietnia 2011 r. Sąd I instancji nie podzielił stanowiska powoda, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu doprowadził do przerwania biegu przedawnienia, uznając, że czynność taka nie ma charakteru czynności sądowej o jakiej mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c.; skutku takiego nie wywołało też prowadzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, albowiem nie był to tytuł zapadły w wyniku postępowania rozpoznawczego.

Powód zaskarżył powyższy wyrok w całości zarzucając naruszenie:

1. art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 124 § 2 k.c. przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że złożenie przez poprzedniego wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie skutkowało przerwaniem biegu przedawnienia

2. art. 340 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji wydanie wyroku zaocznego, pomimo złożonych już przez pozwaną wyjaśnień na piśmie (sprzeciw w elektronicznym postępowaniu upominawczym)

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania za II instancję, względnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem mu orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zarzuty podniesione w apelacji są trafne.

Po pierwsze, rację ma skarżący co do braku podstaw do wydania wyroku zaocznego. Zgodnie z art. 340 k.p.c. wydanie takiego wyroku jest wykluczone m.in. jeśli pozwany złożył wyjaśnienie ustnie lub na piśmie, innymi słowy zajął stanowisko w przedmiocie zasadności roszczenia. To, czy podniesione przez pozwanego argumenty są skuteczne, pozostaje bez znaczenia dla wykładni art. 340 k.p.c. W sprawie niniejszej pozwana zakwestionowała roszczenie podnosząc w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzut przedawnienia. W rachubę wchodziło wyłącznie wydanie wyroku kontradiktoryjnego.

Po drugie, wbrew ocenie Sądu I instancji należy przyjąć, że złożenie przez poprzednika prawnego powoda wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu obejmującemu roszczenie in merito spowodowało przerwanie biegu przedawnienia.

Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Poglądy w kwestii tego, czy taką czynnością jest wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, ewoluowały. Kodeks zobowiązań wprost traktował wniosek o nadanie klauzuli wykonalności jako okoliczność powodującą przerwanie przedawnienia. W latach 70. utrzymała się linia orzecznicza Sądu Najwyższego odmawiająca omawianej czynności wierzyciela tego skutku, z uwagi na brak cechy bezpośredniości między złożeniem wniosku a realizacją roszczenia (uchwała SN z dnia 20 lutego 1974 r., III CZP 2/74, OSNC z 1975 r. nr 2 poz. 18 i z dnia 22 lutego 1973 r., III PRN 111/72, OSNC z 1974 r. nr 1 poz. 12). Wyrazem odejścia od tego stanowiska była uchwała SN z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03 (OSNC z 2005 r. nr 4 poz. 58), w której uznano, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia. Wprawdzie pogląd ten nie został jednolicie przyjęty w doktrynie, jednak brak jest dostatecznych argumentów aby podważyć jego poprawność. Za zakwalifikowaniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności jako czynności z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przemawia z jednej strony obligatoryjność uzyskania klauzuli wykonalności dla realizacji roszczenia, a z drugiej konieczność ochrony wierzyciela przed negatywnymi dla niego skutkami upływu czasu w toku postępowania klauzulowego. Spełniony jest również wymóg bezpośredniości. W piśmiennictwie wskazuje się, że czynność zmierza bezpośrednio do określonego celu, jeśli ma obligatoryjny charakter w procesie realizacji roszczenia, a więc jej ominięcie w procesie dochodzenia i egzekwowania roszczenia jest niemożliwe, a po jej podjęciu, do czasu ustosunkowania się do niej przez sąd, wierzyciel nie ma możliwości kontynuacji postępowania (B. Kordasiewicz [w:] Z. Radwański (red.), System Prawa Prywatnego, t. II, Warszawa 2008 s. 651). Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w przypadku wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że roszczenie cedenta stało się wymagalne z chwilą wypowiedzenia pozwanej umowy tj. 14 kwietnia 2008 r.; że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu został złożony przed upływem 3 lat od tej daty a klauzula została nadana postanowieniem Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 6 stycznia 2009 r., że toczyło się postępowanie egzekucyjne i że zostało umorzone postanowieniem komornika z dnia 19 kwietnia 2010 r. z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Natomiast pozew nabywcy wierzytelności został wniesiony do sądu w dniu 21 listopada 2012 r.

W świetle tego uznać należy, że bieg przedawnienia dochodzonego roszczenia został przerwany przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu i, zgodnie z art. 124 § 2 k.c. rozpoczął bieg od nowa dopiero po rozpoznaniu tego wniosku tj. 6 stycznia 2009 r. Kolejno bieg przedawnienia został przerwany przez złożenie wniosku egzekucyjnego (co wynika *expressis verbis* z art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) i biegł ponownie od umorzenia tego postępowania, a więc od dnia 19 kwietnia 2010 r. Pozew w niniejszej sprawie został więc wniesiony przed upływem terminu przedawnienia

Stwierdzenie Sądu I instancji, iż biegu przedawnienia nie przerywa ani wniosek o nadanie klauzuli bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, ani też wszczęcie postępowania egzekucyjnego, należy uznać za błędne. Ubocznie można zauważyć, że stanowisko Sądu Rejonowego prowadziło do nieakceptowalnego wniosku, że roszczenie banku, wynikające z bankowego tytułu egzekucyjnego, przedawniałoby się definitywnie w każdym wypadku z upływem 3 lat od wymagalności roszczenia.

Sąd Rejonowy ograniczył postępowanie dowodowe do okoliczności związanych z zarzutem przedawnienia, nie dokonując ustaleń w zakresie źródła, zasadności i wysokości zobowiązania pozwanej. Jest to równoznaczne z nierozpoznaniem istoty sprawy. Dlatego też Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji pozostawiając mu orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego (art. 386 § 4 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c.). Po zwrocie akt Sąd Rejonowy dokona ustaleń faktycznych co do istnienia i wysokości roszczenia oraz ich oceny przez pryzmat przepisów prawa materialnego.